

הכנסת התשע-עשרה

יוזמת : חברת הכנסת תמר זנדברג

פקודת הסמים המסוכנים (תיקון - מדרוג עבירות ועונשים בסם קנאביס), התשע"ד-2013

- הוספת סעיף 7(ד) 1. בחוק פקודת הסמים המסוכנים, תשל"ג-1973 (להלן – החוק העיקרי) אחרי סעיף 7(ג) יבוא :
- (ד) מספר אנשים המחזיקים סם במשותף, או אדם שמחזיק סם במטרה לצרוך אותו במשותף עם מספר אנשים, כל אחד ייחשב כמחזיק בכמות הסם האמורה לחלק לכמות המחזיקים במשותף, או הצרכנים המיועדים במשותף.
- ביטול סעיף 10א 2. סעיף 10א – בטל.
- הוספת סעיף 25א 3. אחרי סעיף 25 לחוק העיקרי יבוא :

25א - עבירות בסם קנאביס

(1) בעבירות סמים בהקשר לסם כהגדרתו בסעיף זה, ככל שהאמור בסעיף זה סותר את האמור בסעיפים אחרים בפקודה, יחול האמור בסעיף זה על תת סעיפיו; ככל שמעשה הכרוך בשימוש בסם כהגדרתו בסעיף זה אינו מופיע כעבירה על פי סעיף זה, אין במעשה זה כדי להוות עבירה פלילית.

(2) הגדרות בסעיף זה :

"סם" – קנאבוס או שרף של קנאבוס.

"כמות לשימוש עצמי" – כאמור בתוספת השנייה.

"כמות אישית לזמן ארוך" – הכמות האמורה בתוספת השנייה כפול שש.

"כמות מסחרית" – כמות הגדולה מכמות אישית לזמן ארוך.

"צרכן" – אדם המבצע שימוש בסם שלא על פי רישיון מהמנהל.

"צרכן מפיץ דרגה ב'" – אדם המבצע סחר בסם הכולל תמורה כספית אך ללא

מטרות רווח.

"צרכן מפיץ דרגה א'" – אדם המבצע סחר בסם הכולל תמורה כספית, עם מטרות

רווח כשסך העסקאות פחות מ-100 אלף ₪ בשנה.

"מפיץ דרגה ב'" – אדם השותף בניהול, שותפות במיזם או ביצוע סחר בעצמו או על

ידי אחרים, למטרות רווח, בהיקף של מעל 100,000 שקלים.

"מפיץ דרגה א" - אדם השותף בניהול, שותפות במיזם או ביצוע סחר בעצמו או על ידי אחרים, למטרות רווח, בהיקף של מעל 1,000,000 שקלים.
"כמות זרעים לשימוש עצמי" – עד 25 זרעים.
"גידול לשימוש עצמי" – גידול בהיקף שלא יעלה על 5 שתילים בו זמנית.

שימוש אסור בסם

(3) הצורך סם בשטח ציבורי – דינו קנס בסך של עד 500 שקלים חדשים; מועצת רשות מקומית רשאית לקבוע בחוק עזר את ההגדרה לשטח ציבורי ואת שיעור הקנס.

החזקה אסורה של סם

(4) המחזיק כמות סם בכמות העולה על הכמות לשימוש עצמי מחוץ לביתו ושאינה עולה על כמות אישית לזמן ארוך ומטרת החזקה היא לשימוש עצמי, דינו קנס בסך של עד 1,000 שקלים.

(5) המחזיק בביתו כמות אישית-לזמן ארוך לשימוש אישי או חברתי – דינו קנס בסך של עד 1000 שקלים חדשים ועד שלושה חודשים מאסר.

(6) ביצע אדם החזקה כאמור בסעיף (4) או (5) והנו צרכן מפיץ דרגה ב', דינו קנס בסך של עד 5000 שקלים חדשים ועד שלושה חודשי מאסר.

(7) ביצע אדם החזקה כאמור בסעיף (4) או (5) והנו צרכן מפיץ דרגה א', דינו קנס בסך של עד 10,000 שקלים חדשים ועד חצי שנת מאסר.

(8) ביצע אדם החזקה של כמות מסחרית והנו צרכן מפיץ דרגה ב', דינו קנס בסך של עד 20,000 שקלים חדשים ועד שנתיים מאסר.

(9) ביצע אדם החזקה של כמות מסחרית והנו צרכן מפיץ דרגה א', דינו קנס בסך של עד 50,000 שקלים חדשים ועד שלוש שנות מאסר.

(10) ביצע אדם החזקה של כמות מסחרית והנו מפיץ דרגה ב', דינו קנס בסך של עד 500,000 שקלים חדשים ועד חמש שנות מאסר.

(11) ביצע אדם החזקה של כמות מסחרית והנו מפיץ דרגה א', דינו קנס בסך של עד 5,000,000 שקלים חדשים ועד עשר שנות מאסר.

הפצה וסחר

(12) המורשע בהיותו צרכן-מפיץ דרגה ב' דינו קנס בסך של עד 5,000 שקלים חדשים ועד שלושה חודשי מאסר.

(13) המורשע בהיותו צרכן-מפיץ דרגה א' דינו קנס של עד 10,000 שקלים חדשים ועד חצי שנת מאסר.

(14) המורשע בהיותו מפיץ דרגה ב' דינו קנס של עד 250,000 שקלים חדשים ועד חמש שנות מאסר.

(15) המורשע בהיותו מפיץ דרגה א' דינו קנס של עד 2,500,000 שקלים חדשים ועד עשר שנות מאסר.

(16) לא יורשע אדם בעבירות על פי תת סעיפים 12-15 במידה והורשע בעבירות על פי תת סעיפים 6-11, עם זאת, רשאי תובע להגיש כתב אישום על שני האישומים ובית המשפט יהיה רשאי להכריע באישום.

ייצור והפקה

(17) רשאי אדם להחזיק זרעים לשימוש עצמי או לבצע גידול לשימוש עצמי, כל עוד אינו גורם מפגעי ריח והגידול אינו מצוי במקום גלוי לעין; גרם מפגעי ריח או ביצע את הגידול במקום גלוי לעין, דינו מאסר של שלושה חודשי מאסר.

(18) המבצע גידול שאינו לצורך שימוש עצמי, דינו קנס בסכום של עד 500,000 שקלים חדשים ועד חמש שנות מאסר.

ייבוא ייצוא

(19) המייבא זרעים לשימוש עצמי דינו קנס בסך של 1,000 שקלים חדשים.

(20) כל המייבא או מייצא סם ממדינת ישראל ללא רישיון כדון, למעט כאמור בתת סעיף 19 לעיל, דינו קנס של עד 1,000,000 שקלים חדשים ועד 10 שנות מאסר.

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרת הצעת החוק הינה להחריג את העונשים על השימוש בסם מסוג קנאביס לעומת סמים אחרים בפקודת הסמים המסוכנים וליצור דירוג בענישה על פי העברה.

הקנאביס נמצא בשימוש מזה אלפי שנים, בדומה לאלכוהול הוא הוצע מחוץ לחוק בשנות ה-30 בארה"ב ובניגוד לאלכוהול שחזר להיות חוקי ופופולרי, האיסור על השימוש בקנאביס התפשט ברחבי העולם ונמשך גם 80 שנה אחר כך. זאת למרות שהאלכוהול נחשב, על פי מחקרים רפואיים, לסם ממכר ומזיק יותר מקנאביס¹.

השימוש בקנאביס הינו חלק משגרת החיים של ישראלים רבים, כ- 275 אלף ישראלים בוגרים השתמשו במריחואנה רק בשנה האחרונה². בישראל, כמו בעולם, קנאביס הוא חלק מאורח חיים נורמטיבי של אנשים בוגרים ומתפקדים בחברה. אורח החיים הזה מונה כמעט 10% מהציבור הישראלי ויתכן שאף יותר.

כיום לא מתבצעת שום הפרדה בין סוגי הסמים וחומרת השפעתם בפקודת הסמים, כך נוצר המצב בו דין שימוש בסמים מסוג הרואין או קוקאין זהה לדין השימוש בקנאביס, מצב ההופך אזרחים נורמטיביים לעבריינים בעלי תיק פלילי.

נתונים אלו קוראים לשינוי המצב החקיקתי בהתאם למציאות היום-יומית. בשנים האחרונות אנו עדים ועדות למגמה הולכת וגוברת של מדיניות אי הפללה לצרכני קנביס במדינות רבות בעולם. כבר ב-2011

¹ Drug harms in the UK, by Nutt et al. The Lancet 2010

² קורין סאור, ירון גזית, לגליזציה של מריחואנה – סקר דעת קהל, הניסיון של מדינות אחרות והערכת ההשפעה התקציבית. מכון ירושלים לחקר שווקים, ספטמבר 2013

דו"ח רשמי של האו"ם קרא לחשיבה מחודשת על מדיניות הסמים ועל הפללת משתמשי הסמים הקלים³ מדינות רבות שינו את גישתן לנושא הפללת המשתמשים והמשתמשות. מדיניות אי הפללה זאת חסכה מיליונים למשלמי המסים באותן המדינות.

ממשלת ישראל מוציאה כיום כ-690 מיליון ₪ בשנה על מנת לאכוף את איסור השימוש בקאנביס, זאת למרות שבפועל עבירות הסמים שבהן נפתחו תיקים פליליים הן עבירות שימוש ואחזקה ורק מיעוטן (כ-16%) הן עבירות סחר, דבר אשר מצביע על סדר עדיפויות קלוקל של גורמי האכיפה⁴.

מעבר להחרגת ענישה בשימוש בקאנביס יוביל לחסכון בתקציב המדינה, אפשרות להשקעת משאבים בטיפול ושיקום נפגעי סמים, חינוך והסברה ומאבק בגורמי פשיעה במקום הפללה של אלפי אזרחים ואזרחיות נורמטיביים ויותר מכל, יתכתב עם המציאות בה עשרות אלפי ישראלים וישראליות משתמשות בקאנביס כחלק משגרת חייהן.

³ דה-קרימינליזציה (אי הפללה) של השימוש בסמים, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, אוגוסט 2011
⁴ סאור וגזית, לגליזציה של מריחואנה.